

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra českého jazyka a literatury

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Julie Kamenčáková

**FAKTA A FIKCE V MEDKOVĚ DRAMATU
PLUKOVNÍK ŠVEC**

Olomouc 2021

Vedoucí práce: Mgr. Daniel Jakubíček, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury, které jsem řádně citovala.

V Olomouci dne

Podpis

Poděkování

Chtěla bych tímto poděkovat Mgr. Danielu Jakubíčkoví, Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce, konzultace, poskytnuté rady a trpělivost.

V Olomouci dne

Podpis

Obsah

Úvod	5
1 Povaha legionářské literatury	6
1.1 Legionářská literatura	6
1.2 Rudolf Medek v legionářské literatuře	10
1.2.1 Románová pentalogie	11
1.2.2 Básnická tvorba.....	12
1.2.3 Věnováno dětem	12
2 Plukovník Švec v české literatuře	14
2.1 Osobnost plukovníka Švece.....	14
2.2 Legionářská historie.....	15
2.3 Literární reminiscence života plukovníka Švece.....	19
3 Interpretace a analýza dramatu.....	23
3.1 Postavy	24
3.2 Časoprostor.....	28
3.3 Fakta a fikce.....	29
Závěr	36
Seznam použité literatury	37

Úvod

V této bakalářské práci se zaměřím především na tvorbu Rudolfa Medka a legionářskou literaturu. Mnoho autorů poznamenala první světová válka, a to se promítlo do jejich spisovatelského života. Jinak to nebylo ani u spisovatele Rudolfa Medka, kdy mu při psaní legionářské literatury, byly inspirací především československé legie, kterých se sám účastnil. Medek psal legionářské romány, poezii, drama, ale i literaturu pro děti.

Cílem této práce je především interpretovat a analyzovat jeho tragické drama *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. První kapitolu mé bakalářské práce tvoří více částí. Nejdříve je zde zmíněna povaha legionářské literatury, kdy se seznámíme s obecnou legionářskou literaturou a s dalšími autory v této oblasti. Poté se zaměřuji na legionářskou literaturu Rudolfa Medka a stručný popis jeho života a literární tvorby. Jeho tvorbu jsem rozdělila do různých okruhů. Zařadila jsem zde jeho slavnou románovou pentalogii *Anabase*, protože se jí dostavilo mnoho pozitivních ohlasů a jsou tu zachyceny především autorovy prožitky z války a skrze to, že je Medek známý i pro svou poezii, zařadila jsem zde i jeho básnickou tvorbu. Legionářskou literaturu pro děti jsem zde zařadila také, protože na československé legie by neměli vzpomínat jen dospělí, ale i mladší generace.

V druhé kapitole jsem se zaměřovala na osobnost plukovníka Švece a na jeho legionářskou historii. Následovně na díla, která reagovala na Medkovo drama. Reálnost osoby Josefa Jiřího Švece vyvolala mnoho ohlasů, zejména jeho příčiny smrti, proto jsem se rozhodla vybrat jedny z nejhlavnějších děl, která na tuto skutečnost podala další náhled, ať už na Švecovu sebevraždu nebo na nesrovnalosti historického kontextu v tomto dramatu. Výjimkou zde však tvoří dílo *Napravený Plukovník Švec*, kdy se nám autor Dyk snaží podat jiný osud Švece, a to přepracováním celého třetího dějství.

Třetí kapitolu tvoří již interpretace a podrobná analýza dramatu *Plukovník Švec*, která tvoří nejdůležitější část mé bakalářské práce. Snažím se zde přiblížit charakter postav a vystihnout především ty hlavní, časoprostor a objasnění faktů a fikcí v tomto díle.

Medkovo drama je velkým přínosem pro historii a legionářskou literaturu, proto k této připomínce bylo toto dílo zfilmováno roku 1928 a oceněno státní cenou. Drama nám má připomínat národního hrdinu plukovníka Josefa Jiřího Švece, a jak československé legie přispěly ke vzniku samostatné České republiky.

1 Povaha legionářské literatury

1.1 Legionářská literatura

První světová válka se dotkla mnoho básníků, dramatiků či prozaiků, kteří se s válkou vyrovnávali více než patnáct let, každý svým vlastním způsobem. Někteří čerpali ze svých vlastních vzpomínek na válečná léta nebo jako s válkou, která se stala obecněji jako krize lidstva. Válka (1914-1918) vždy do značné míry prohloubila individuální postoj psaní každého spisovatele, obzvláště toho, který se války zúčastnil. U některých spisovatelů, kteří byli války součástí, se rozvil kriticismus, a to především např. u A. M. Tilschové – román *Haldy*, K. M. Čapka - Choda – *Turbina* nebo také známé dílo od Fráni Šrámka – *Žasnoucí voják*. U některých se naopak vyvinul smysl pro ostřejší sociální myšlení, jako to bylo u S. K. Neumanna nebo J. Hory, u dalších se potvrdily jejich konzervativní postoje. Válka zasáhla podstatně jak do literatury, tak do osudu životů mnoha autorů, a to se pak projevovalo v jejich tvorbě.¹

F. Götz, literární kritik, se k odrazu války v české literatuře, vyjádřil ve své úvaze z díla *Básnický dnešek* (1931): „*Válka byla strašnou měřitelkou pravdy a reality. Svedla všechno lidské úsilí do koryta pravé skutečnosti a ukázala s nahou názorovou pravdivostí, co je to člověk, co je to život, co je to společnost, co je to družnost, co je to smrt. Před tímto náparem reálnosti padlo vše, co je lež a iluze. Padla škraboška idealismu a objevily se hlubiny pudů, vášní a elementárních sil.*“²

Na obrazy na první světovou válku se objevilo v české literatuře mnoho beletrie. K těm nejznámějšími patří díla *Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války* (1921-1923) od Jaroslava Haška, *Pole orná a válečná* (1925) od Vladislava Vančury nebo *Žasnoucí voják* (1925) od Fráni Šrámka. Součástí této válečné literatury je literatura legionářská, která zachycuje působení našich československých legií v tehdejším Rusku, Francii a Itálii.

¹ BALAJKA, Bohuš, Emil CHAROUS a Ladislav SOLDÁN. *Přehledné dějiny literatury*. Praha: Fortuna, 1995. ISBN 80-7168-225-X, s. 97.

² BALAJKA, Bohuš, Emil CHAROUS a Ladislav SOLDÁN. *Přehledné dějiny literatury*. Praha: Fortuna, 1995. ISBN 80-7168-225-X, s. 97.

„*Spojuje je především společný zážitek autorů, kteří bojovali v první světové válce po boku spojeneckých armád na ruské, francouzské a italské frontě a posléze zkušenost z dlouhé a svízelné cesty porevolučním Ruskem do vlasti, jíž pomohli, jak věřili, přinést svobodu.*“³

Legionářská literatura vycházela převážně ve dvacátých a třicátých letech, ale po druhé světové válce téměř nevznikala, ani nebyla reeditována. Příčinou tohoto úpadku bylo tehdejší negativní hodnocení legionářské anabáze v Rusku. Po roce 1989 sice vyšlo několik historických prací ohledně legií, ale beletrii a reedicím byla věnována menší pozornost. V meziválečném období se však tvořilo mnoho románů, próz, novel, dramát, memoárů či básnických sbírek, kterým se dostalo mnoho reakcí.⁴

V Československé republice se věnovalo mnoho pozornosti historii legií, a proto vznikl Památník osvobození včele s Rudolfem Medkem. Poté vznikl i Sbor pro historii osvobození a vycházel také čtvrtletník *Naše revoluce*. Celá legionářská literatura je postavena zejména na historických pracích, kronik jednotlivých pluků, vzpomínkových knih, jak známých osobností, tak i řádových vojáků, sborníků a různých periodik až po značně rozrostlou legionářskou beletrii. Většina autorů byla součástí legií, při nichž působili v redakcích mnoha novin a časopisů (např. *Československý voják*, *Čechoslovan*, *Československá samostatnost*, *Věstník*, *Šlehy*, atd.) jako například Rudolf Medek, Jaroslav Hašek, Josef Kopta. Dokonce už některé knihy Jaroslava Haška, Františka Langera a Rudolfa Medka vyšly již v Rusku.⁵

V oblasti románového žánru se velmi významně vyznačil Rudolf Medek se svým dílem *Anabáze* (1927), který je v pětidílném románovém cyklu. K této pentalogii ještě připojil další díla *Legenda o Barabášovi aneb Podivuhodná dobrodružství kapitána Mojžíra Ivánoviče Barabáše a Josefa Jelítka, sluhy jeho* (1932) a *Nanking* (1936). Vedle Medka stojí Josef Kopta se svou trilogií *Třetí rota* (1924), *Třetí rota na magistrále* (1927), *Třetí rota doma* (1934), která měla příznivější ohlasy než Medkova pentalogie. Koptovy vzpomínky jsou zachyceny také v dalších románových trilogiích *Jediné východisko* (1930-1936) a *Modrý námořník* (1936-1937).

³ POLÁČEK, Karel a Erik GILK, TYDLITÁT, Jan, ed. *Karel Poláček a obraz první světové války v české literatuře*. v Boskovicích: ALBERT, 2007. ISBN 80-7326-119-7, s. 166.

⁴ POLÁČEK, Karel a Erik GILK, TYDLITÁT, Jan, ed. *Karel Poláček a obraz první světové války v české literatuře*. v Boskovicích: ALBERT, 2007. ISBN 80-7326-119-7, s. 82.

⁵ POLÁČEK, Jiří. *Průhledy do české literatury 20. století*. Brno: Cerm, 2000. ISBN 8072041622, s. 62-63.

Dalším významným autorem románových děl je Jaroslav Kratochvíl, který se od předchozích dvou autorů výrazně liší svou levicovou orientací, která byla promítnuta do jeho díla *Prameny* (1934), kde bylo zde vykresleno tehdejší dění v Rusku (1916-1917). Mezi další autory, kteří psali legionářské romány, můžeme zařadit Pavla Finka s dialogií *Zajetí babylonské* (1924) a *Válčící národ* (1926), kde jsou vylíčeny osudy českých zajatců na uralském venkově, *Návrat vítězů* (1929), což je románový cestopis, který zobrazuje plavbu legionářů na Cejlonu a v Egyptě. Dalšího Adolfa Zemana s jeho legionářskými prózy v trilogii *Mrtvá baterie* (1931-1933), *Tři bitvy* (1936-1938), *Bouře* (1935-1936) nebo také s biografii *Plukovník Švec* (1934). Autor Adolf Zeman nezachycoval legie jen v Rusku, ale také v Itálii.⁶

Co se týče novel a povídek, vycházely především ve dvacátých a třicátých letech. Můžeme zde zařadit slavnou humoresku od Jaroslava Haška *Dobrý voják Švejk v zajetí* (1917), která je velmi specifická, avšak vznikla za autorova působení v legiích v letech 1916-1918. Také zde můžeme zařadit Jana Weisse, který ve své legionářské tvorbě využil i fantaskní prvky, které využil v jeho povídkovém souboru *Barák smrti* (1927). Jako dalšího můžeme zařadit Václava Kaplického s jeho dílem *Gornostaj* (1936), Zdeňka Němečka – *Legionářské novely* (1920), Václava Chába – *Bachmač 1918* (1930) a mnoho dalších.

V žánru poezie někteří autoři své vzpomínky dokázali ztvárnit v básnických verších jak na legie, tak na samotné Rusko. K nejvýznamnějším autorům řadíme znovu Rudolfa Medka, Josefa Koptu a také Františka Kubku. Ve sbírce *Lví srdce* (1919) Medek vynáší na povrch jeho vlastenectví, opěvující domov. Za zmínku stojí jeho šestidílná skladba *Zborov*, která byla zařazena do sbírky *Lví srdce* později a nadnáší hrdinství vojáků u bitvy u Zborova v roce 1917. I Kopta zachytil svá legionářská léta (1915-1918) ve své sbírce *Cestou k osvobození* (1919, doplněné vydání 1923) a Kubka ve své sbírce *Hvězdy králů* (1925). K méně známým autorům bychom přiřadili Ferdinanda Píseckého s jeho sbírkou *Pod mrakem*, která se později začlenila do díla *Když tekla krev* (1920), kdy ztvárňuje své první zážitky z války, z nemocnice, ale také ze zajetí, Josefa Nemastu, Adolfa Veselého nebo Květoslava Hřivnu.

⁶ POLÁČEK, Karel a Erik GILK, TYDLITÁT, Jan, ed. *Karel Poláček a obraz první světové války v české literatuře*. v Boskovicích: ALBERT, 2007. ISBN 80-7326-119-7, s. 82-83.

Legionářská literatura zahrnuje také knihy, které byly adresovány přímo dětem. Většinou tyto knihy psali autoři, kteří se věnovali legionářské beletrii pro dospělé. Výjimkou by mohl být Arnošt Arnošt Cechmajstr, který se věnoval literatuře pro děti. Rudolf Medek pro děti napsal knihu *Pouť dětí do Sibíře* (1920), *O našich legiích, dětech a zvířátkách v Sibíři* (1921) a knihu *Kolja Mikulka* (1927), která vypráví o ruském sirotkovi. Redigoval výbor *Za domovinu* (1930), který sloužil mladší generaci k přiblížení se činnosti legií. Svými vzpomínkami zde přispěli Jan Weiss, Josef Kopta, František Langer, Josef Kudela, Jan Surový a mnoho dalších. Pro mládež vytvořil Langer knihu *Železný vlk* (1920), která je z jeho zážitků na ruské zajetí a legie.

Dramata s legionářskou tematikou se vytvářely a inscenovaly spíše během 20. až 30. let a většinou je psali autoři legionářských románů, povídek nebo básnických sbírek. Drama *Revoluce* (1925) od Kopty je drama o třech jednáních, ve kterém vystupuje i několik ruských postav a československých legionářů. Toto drama mělo relativně velké ohlasy. Od Rudolfa Medka je zde drama *Plukovník Švec*, které zachycuje boje československých legií v Rusku na Sibíři, při čemž vyvrcholením celého dramatu je sebevražda plukovníka Švece. Dalším dramatem od Medka je *Srdce a válka* (1930), které pojednává o názorovém střetu dvou bratrů. Od Františka Kubky je zde řazeno drama *Ataman Rinov* (1928), jehož inspirací byly jeho vlastní zážitky

Do oblasti této literatury můžeme zahrnout i memoáry a deníky, které mají podobu beletrie či historických studií. Autoři těchto vzpomínkových knih byli většinou spisovatelé, novináři, výše postavení legionáři a řadoví příslušníci legií. Nesmíme opomenout obsáhlý spis T. G. Masaryka *Světová revoluce* (1925) nebo knihu *Moje paměti* (1921) od legionářského velitele Radola Gajdy. Zapomenut nesmí být ani *Deník plukovníka Švece* (1918-1919 Jekatěrinburk, 1921 Praha první dvě části, úplné vydání v roce 1923), který zachycuje život Josefa Jiřího Švece a události z války. V roce 1921 byly vydány tři soubory Finkových zpravodajských zápisků ze Sibíře (A tak lidé žili, nežli umírali, Svatý d'ábel, Umírající království).⁷

Tato kategorie literatury je velmi rozmanitá. Největší úspěch měla zejména v meziválečném období, kdy jí česká literatura věnovala mnoho pozornosti. Dnes už je opomíjena, ale stále stojí a prozkoumání.

⁷ POLÁČEK, Jiří. *Průhledy do české literatury 20. století*. Brno: Cerm, 2000. ISBN 8072041622, s. 69-78.

1.2 Rudolf Medek v legionářské literatuře

Rudolf Medek, dnes již jeden ze zapomenutých autorů, se narodil 8. ledna 1890 v Hradci Králové a zemřel 22. srpna 1940 v Praze. Byl to představitel pravicových legionářů 20. a 30. let. 20. století., kdy sám bojoval po boku legionářů v Ukrajině a na Sibiři. Jeho jméno je nerozlučné s historií československé armády. Propagoval sociální a politickou historii československých legií a zastupoval další autory, kteří se podíleli na utváření československé tradice pomocí vykreslení hrdinských činů legionářů v literatuře.⁸

Pokud bereme Medka jako prozaika, musíme za jeho nejslavnější dílo pokládat románovou pentalogii *Anabase*. Tato pentalogie se pokládá za kroniku československých legií, které se nacházeli v Rusku za první světové války.

Medek se v oblasti poezie proslavil zejména svou básnickou sbírkou *Zborov*, kdy jej k napsání inspirovali jeho vzpomínky po nástupu do československých legií a po zúčastnění se několika bitev, včetně té slavné u Zborova. Medek jako básník vstoupil do literatury na počátku desátých let 20. století. Řadíme ho tedy mezi významné básníky národního obrození. „*Rudolf Medek jako poeta náleží k chloubě našeho národního osvobození.*“⁹

Jeho tvorba vznikala a byla vydávána za války v tehdejším carském Rusku. Autorem, který vydával a publikoval svá díla již v Rusku, je i Jaroslav Hašek, spisovatel a československý legionář, který se proslavil zejména dílem *Osudy dobrého vojáka Švejka*. Medek se s Haškem setkal v Kyjevě za dob Haškova působení jako redaktora pro legionářský časopis *Čechoslovan*. Pod Haškovým vlivem, začal Medek také přispívat do *Čechoslovanu*. Jejich působení v rámci československých legií je zaznamenáno v Medkových pamětech a vzpomínkách *Pouť do Československa*.

Potom, co Medek přestal působit u vojenských jednotek (s výjimkou bitvy u Zborova), začala jeho kariéra v legiích v dubnu 1917 a začal redigovat časopis *Československý voják* (Kyjev, 1917-1918).¹⁰

⁸ KOCOUREK, Katya. *Čechoslovakista Rudolf Medek: politický životopis*. Praha: Mladá fronta, 2011. ISBN 978-80-204-2326-9, s. 23.

⁹ POLÁČEK, Karel a Erik GILK, TYDLITÁT, Jan, ed. *Karel Poláček a obraz první světové války v české literatuře*. v Boskovicích: ALBERT, 2007. ISBN 80-7326-119-7, s. 145-146.

¹⁰ POLÁČEK, Karel a Erik GILK, TYDLITÁT, Jan, ed. *Karel Poláček a obraz první světové války v české literatuře*. v Boskovicích: ALBERT, 2007. ISBN 80-7326-119-7, s. 143.

1.2.1 Románová pentalogie

Mezi jedno z nejznámějších Medkových děl se řadí pětídílný románový cyklus pod názvem *Anabase*, který vycházel v rozmezí let 1921-1927. Jsou tu především líčeny autorovy prožitky z války od jejího vzniku přes působení československých legií v Rusku až po návrat vojáků do jejich vlasti. Tato pentalogie měla původně vyjít jako trilogie, ale protože se jí dostalo velkých pozitivních ohlasů, rozhodl se autor pokračovat dalšími dvěma díly.¹¹

Autor se snažil zde podat obraz nového utváření československé demokracie především v diskusích a úvahách legionářů. Toto vyprávění se utváří jako románová kronika a popisuje protirakouské postoje v přátelském pražském kruhu kolem spisovatele Budecia a československých bratrů v Orlických horách před samotným vypuknutím války až do prvního kontaktu s legionáři (*Ohnivý drak*), popisuje zde také žití, myšlení a prožitky legionářů až do bitvy u Zborova v roce 1917 (*Veliké dni*). V dalším díle je věnována pozornost bitvě u Bachmače a ruské revoluci (*Ostrov v bouři*). Není tu zapomenuta ani bitva na magistrále a sjednocování legionářských vojsk (*Mohutný sen*). Poslední díl tohoto románového cyklu nesoucí název *Anabáze* končí odjezdem legií z rozvrácené Sibíře, kde se promítají i problémy postav z románu.¹²

Medek se snažil vytvořit dokonalou ikonu vojáka, který je politicky nezájatý a vytvoření dobrovolnické demokratické armády mu bude lhostejné. Autor se zde snaží vyzdvihnout vojenské hrdinství, což se mu povedlo zejména detailním popisem situací z bojů československých legií, což bylo po první světové válce vítáno a legionáři tak byli bráni jako hrdinové.¹³

Tomuto dílu se dostalo hodně pozitivních ohlasů, avšak k dílu se našlo i několik kritických ohlasů, zejména ostře se k pentalogii vyjádřil F. X. Šalda ve své stati *Krásná literatura česká v prvním desetiletí republiky* (Šaldův zápisník 6/1929-30):

„Medkova legionářská pentalogie je barvotisk hors concours. Papírové typy á la Budecius, kteří se z dekadentů převažují vodovou procedurou v činorodé nacionalisty a

¹¹ POLÁČEK, Jiří. *Legionářská literatura*. Brno: CERM, 1994. ISBN 80-900590-9-0, s. 2-3.

¹² OPELÍK, Jiří, Vladimír FORST a Luboš MERHAUT. *Lexikon české literatury osobnosti, díla instituce*. Praha: Academia, 2000. ISBN 978-80-200-1671-34.

¹³ PYTLÍK, Radko. *Jaroslav Kratochvíl: literární osobnost a dějiny*. Praha: Academia, 1980. s. 148.

vlastence, slavjanofilové zažraní do své chiméry doslova až k zblbnutí, takže jim nestačí nechat se zničit rozvrácenou degenerovanou ruskou samičkou, nýbrž musí se ještě nádavkem utopit v ruském moři, jsou figury, které čekají jen na svého komického básníka, který by je zasadil do karikaturní frašky politické ...“¹⁴

1.2.2 Básnická tvorba

Jeho nejslavnější báseň *Zborov* (1918) byla vydána v Čeljabinsku v šestidílné skladbě, kde především, oslavuje hrdinské legionářské bitvy. Tato báseň prvně vyšla samostatně, ale později vyšla jako součást básnické sbírky *Lví srdce* (1919) v Irkutsku, která tuto sbírku proslavila ještě spolu s další básní *Vltava*. Tato sbírka obsahuje básně z roku 1914-1918 a dodnes nám připomínají odkaz na československé legie v bitvách. V této básnické sbírce autor projevuje své vlastenecké cítění, vyzdvihuje zde svůj rodný domov (báseň s názvem *Vltava*), vzpomíná na tehdejší Rusko a prožitky z války (*Večerní tábor*). Tyto prožitky promítá i do své další sbírky s názvem *Živý kruh* (1923).¹⁵ V těchto bojových verších nezapomněl opomenout svou touhu po existenci samostatného Československa v Rusku, avšak bez tehdejšího vůdce Lenina, prvního předsedy sovětské vlády Ruska, jehož působení a činy, budilo v mnoha lidech hrůzu.¹⁶

Medek se zabýval poezií již v předválečném období. Zejména kolem *Moderní revue* se svou sbírkou *Půlnoc bohů* (1912) a *Prsten* (1912).

1.2.3 Věnováno dětem

Rudolf Medek psal svou literární legionářskou tvorbu pro několik věkových generací, proto nejsou výjimkou ani knihy určené především dětem, které jsou zaměřené na legie. Jednou z mnoha takových knih je *O našich legiích, dětech a zvířátkách v Sibiři* (1921), kde se ani tentokrát Medek nesnaží vynechat vznik československých legií a jejich působení v Rusku. Tuto knihu tvoří několik beletrických vyprávění (*Pout' dětí do Sibiře, Fedka, Pes Voříšek*, atd.), z období Ruska, ale také z českého zázemí. Věnuje se tu vzniku legií a jejich příčinám, vyprávěním legionářů, ale také civilistů v Rusku po návratu do rodné krajiny. Tyto

¹⁴ POLÁČEK, Jiří. *Legionářská literatura*. Brno: CERM, 1994. ISBN 80-900590-9-0, s. 3.

¹⁵ POLÁČEK, Jiří. *Legionářská literatura*. Brno: CERM, 1994. ISBN 80-900590-9-0, s. 8.

¹⁶ PAPOUŠEK, Vladimír. *Dějiny nové moderny: česká literatura v letech 1905-1923*. Praha: Academia, 2010. ISBN 978-80-200-1792-5. s. 255.

příběhy jsou prokládány několika básněmi o ruských dětech, o vojácích, o stesku po domově nebo také o zemřelých.¹⁷

*I dnes je večer smířlivý a tichý.
A klekání je čas.
Zní dosud zemi zkrvavené stony,
Těch, kteří vykoupili naše hříchy.*¹⁸

Autor se netají tím, že tímto dílem chtěl vytvořit obdobné Jiráskovy *Staré pověsti české*, akorát složeny z legionářských dějin, na což poukazuje hned v úvodu své knihy, který věnuje Aloisovi Jiráskovi.

*Přijměte tedy, dědoušku Jirásku, toto vypravování, jež jsem napsal o našich legiích našim dětem, tyto skromné „nové pověsti československé“, i bude mi velikou radostí, budouli z nich čítati Vaše vnoučata.*¹⁹

Další knihou, kterou Medek napsal pro děti, si našla své místo v tomto žánru pomocí dojemného příběhu s názvem *Kolja Mikulka* (1927). Příběh o ruském chlapci sirotkovi, který se snaží najít svého otce na frontě, se kterým se bohužel nikdy nesetká. Sirotek se dostává do styku s československými legiemi a s jejich pomocí se dostává do Kyjeva.²⁰

Autor těchto děl redigoval antologii *Za domovinu* (1930), která byla určitým souborem vzpomínek, povídek, básní, které poukazovaly na činnost československých legií, a snažila se přiblížit mladým čtenářům působení legií. Ke spolupráci si Medek přizval významné autory, jako Jana Weisse, Josefa Kudelu, Jana Syrového, Františka Langra a Josefa Koptu.²¹

¹⁷ MEDEK, Rudolf. *O našich legiích, dětech a zvířátkách v Sibiři*. [online]. Vojenský historický ústav Praha [cit. 2021-6-10]. Dostupné z: <http://www.vhu.cz/exhibit/medek-rudolf-o-nasich-legiich-detech-a-zviratkach-v-sibiri/>

¹⁸ Ukázka z básně Padlým: MEDEK, Rudolf. *O našich legiích, dětech a zvířátkách v Sibiři*. Praha: Památník odboje, 1921. s. 175.

¹⁹ MEDEK, Rudolf. *O našich legiích, dětech a zvířátkách v Sibiři*. Praha: V. Šeba, 1933. s. 6-7.

²⁰ *Dobré knihy dětem: výběr četby pro mládež*. Nové, opravené a doplněné vydání seznamu bývalé "Společnosti přátel literatury pro mládež." Praha: Masarykův lidovýchovný ústav, 1929, s. 40.

²¹ POLÁČEK, Jiří. *Legionářská literatura*. Brno: CERM, 1994. ISBN 80-900590-9-0, s. 11.

2 Plukovník Švec v české literatuře

2.1 Osobnost plukovníka Švece

Plukovník Švec byla postava a zároveň osoba, která je v reálném světě známá pod svým pravým jménem jako Josef Jiří Švec, který se narodil 19. července 1883 v Čenkově u Třeště.²² Narodil se do rolnické rodiny Vojtěcha a Marie Švecových. Jeho otec Vojtěch stál u zrodu samotného Sokola v Čenkově, kde působil 25 let jako starosta. Marie byla starostlivá matka a jemná žena, po které Švec získal dobré srdce. Do obecné školy chodil Josef do Růžené a po čtyřech letech přešel na měšťanskou školu do Třeště. Další rok přešel na gymnázium v Pelhřimově, poté odmaturoval a působil jako učitel v Třebíči.²³

Právě tady se mu naskytla příležitost stát se součástí jednoty Sokola v Třebíči a rozvíjet tak své slovanské a české myšlenky, kde jej přivedl Jan Máchal²⁴. Švec zde působil jako cvičitel dlouhých osm let a v Sokole cítil pokračování výchovy svého otce. V roce 1911 se Švec i přes počáteční odpor rodičů, rozhodl odejít ze sklíčeného otroctví české země²⁵ a především šířit své sokolské myšlenky dále. Vydal se do Ruska²⁶ a jeho přítel Máchal, mu tenkrát na rozloučenou vzkázal: „*Nes, bratře, ten stromek sokolství daleko až na Kavkaz a snaž se, aby z něho tam vyrostl krásný strom.*“²⁷ Jako pravý a hrdý Sokol, který působil při příjezdu do Ruska v Jekatěrinodaru jako tělocvikář, překládal české články o Sokolství do ruštiny.

Máchovi, který mu tehdy na rozloučenou udělil slova o šíření sokolství, dostal od Švece odpověď, kterou poslal rodičům jako vzkaz: „*Tak už zde mezi Kozáky také vlaje*

²² KUDELA, Josef. *Plukovník Josef Švec, Sokol, legionář*. 4. vyd. Brno: Moravský legionář, 1929. Hrdinové a oběti odboje, s. 3.

²³ ZUZAŇÁK, Martin. *Čest je víc než život: plukovník Josef Jiří Švec, československé legie a sokolství*. Jihlava: Sokolská župa plk. Švece, c2008. Edice Vysočiny. ISBN 978-80-254-6289-8, s. 12.

²⁴ Jan Máchal byl český pedagog, pracovník Sokola a později velmi dobrý přítel Josefa Jiřího Švece.

²⁵ KUDELA, Josef. *Plukovník Josef Švec, Sokol, legionář*. 4. vyd. Brno: Moravský legionář, 1929. Hrdinové a oběti odboje, s. 4.

²⁶ ZUZAŇÁK, Martin. *Čest je víc než život: plukovník Josef Jiří Švec, československé legie a sokolství*. Jihlava: Sokolská župa plk. Švece, c2008. Edice Vysočiny. ISBN 978-80-254-6289-8, s. 12.

²⁷ KUDELA, Josef. *Plukovník Josef Švec, Sokol, legionář*. 4. vyd. Brno: Moravský legionář, 1929. Hrdinové a oběti odboje, s. 4.

sokolský prapor.“²⁸ Když docházelo k počátku války, Švec se přihlásil v Kyjevě k České družině dobrovolníků, protože trval na názoru, že „*nadchází doba, kdy tu symboliku, již byl představitelem jako Sokol poslaný na Rus, bude nutné projevit skutkem*.“²⁹

2.2 Legionářská historie

Po nástupu do československé armády se stal Švec mezi vojáky velmi oblíbený a mnoho z nich ho hodnotilo velmi kladně, především jako člověka na pravém místě, ale i jako člověka a přítele, který nikdy nezklame. Byl to oddaný Sokol a zároveň legionář, který svému životu obětoval vše, v co věřil.

V Kyjevě 6. září 1914 byl zařazen do 2. roty České družiny a o měsíc později (22. října) se již s dalšími vojáky vydali na frontu. Švec pracoval u rozvědky, kde se postupně vypracoval na jednoho z nejlepších vojáků v této oblasti. Po připojení se novodružiníků k československé armádě se stal Švec instruktorem, protože měl učitelské zkušenosti a zastával názor, že na člověka neplatí tvrdá disciplína, ale vlídné slovo. Když konal rozvědky v Karpatech, podařilo se mu při ústupu zhostit velení a vyvést Sokolský oddíl, jehož byl součástí z obklíčení. Zachránil tak oddíl před jistou smrtí či zajetím nepřitelem. Za svůj velkolepý čin byl 18. května 1915 povýšen do hodnosti praporčíka.³⁰ Když se v roce 1916 Česká družina přejmenovala na Československý střelecký pluk a za nějakou dobu, když se tvořil druhý prapor tohoto 1. pluku, byl Švec jmenován velitelem 8. roty. Švec ke svým vojákům promluvil slovy, která se vryla do paměti mnoha vojáků: „*Buďte hrdí, bratři, na jméno československého dobrovolce, buďte si vědomi, že bojujeme za svobodu národa, a neztraťte, pravím, neztraťte nikdy cti československého dobrovolce*.“³¹ Pod jeho velením s 8. rotou se zúčastnil slavné bitvy u Zborova, která dosáhla svého vítězství 2. července 1917, kdy se dostaly do rakouských pevností na levém křídle a odrazili, tak protiútok nepřitele. Jeho

²⁸ JECH, Fr, ed. *Josef Jiří Švec, věrný učedník Tyršův a hrdinný plukovník I. pluku Jana Husi*. V Třebíči: Sokolská župa plukovníka Švece, 1921, s. 9.

²⁹ ZUZAŇÁK, Martin. *Čest je víc než život: plukovník Josef Jiří Švec, československé legie a sokolství*. Jihlava: Sokolská župa plk. Švece, c2008. Edice Vysočiny. ISBN 978-80-254-6289-8, s. 13.

³⁰ ZUZAŇÁK, Martin. *Čest je víc než život: plukovník Josef Jiří Švec, československé legie a sokolství*. Jihlava: Sokolská župa plk. Švece, c2008. Edice Vysočiny. ISBN 978-80-254-6289-8, s.15.

³¹ KUDELA, Josef. *Plukovník Josef Švec, Sokol, legionář*. 4. vyd. Brno: Moravský legionář, 1929. Hrdinové a oběti odboje, s. 8.

účasť v bitvách má veľkú zásluhu na tom, že bol nepriateľ porazený.³² Jeho vojáci 8. roty o ňom napísali, že „*Byl nám na pozici statečným vůdcem, neznal nikdy beznadějného postavení, vždy nás utěšil i v nejtěžších dobách – nesnesl nikdy sklopených hlav.*“³³

Toto víťazstvo a víťazstvo predovšetkým samotného Švece, sa zapsalo do veľkej časti histórie. Sládek sa o plukovníka Švecovi vo svojej knihe *Co máme věděti o naší armádě* (1938) vyjadril takto: „*Plukovník Švec, hrdina zborovský, je pravý vzor českého národního vojáka. Se svými vojáky žil v duchu pravého bratrství, které pojilo všechny v mohutný celek, jenž dovedl vždy k vítězství. Dobře věděl, že v jednotě je pravá síla, která dovede činiti zázraky.*“³⁴

Za svoje víťazné činy u Zborova bol vyznamenaný a stal sa poručíkom. 29. srpna 1917 bol pomenovaný veliteľom 3. praporu 1. strelčského pluku. V tejto dobe sa už rozkladala celá ruská fronta a nemecká armáda rýchlo postupovala. Pre strelčské pluky to znamenalo doslova boje o vlastný život. Keby ju nemecká armáda zajala, nepovažovali by sa za zajatcov, ale za zradcov Habsburskej monarchie, za čo ju čakala jistá smrť. Po ťažkých bojoch sa jej podarilo vyviesť pluky z obkľičenia a stáhl sa do oblasti Volyně, Švecův pluk sa stáhl do oblasti Žitomíru. Strelčské pluky sa začali predelávať na divízie, a tak mohol v září roku 1917 vzniknúť Československý armádní sbor.³⁵

Zborovské víťazné vojáky v polovine srpna navštívil dokonca profesor T. G. Masaryk. Dalo by sa říci, že Švec k nemu plne vzhližal a vo svojom deníku popisuje, že k vojakům mluvil klidně a skromně. Jeho první slova byla „*Děkuji Vám za všechno, co jste udělali.*“³⁶. Masaryk poté promluvil k vojakům ještě jednou a Švecovi utkvěla v hlavě slova „*Smrt není tak hrozná, jsou ještě hroznější okamžiky v životě!*“³⁷, která si poznamenal do svého deníku.

Když nastoupila v druhé polovine února 1918 většina našeho vojska na cestu z Ukrajiny na východ, Švec se svým 3. praporem měl za úkol zajistit celý zadní voj severní

³² PAMÁTCE PLUKOVNÍKA ŠVECE. *Československé besedy*. 1919, 1(8), 1-8. ISSN 1802-7628.

³³ KUDELA, Josef. *Plukovník Josef Švec, Sokol, legionář*. 4. vyd. Brno: Moravský legionář, 1929. Hrdinové a oběti odboje, s. 8.

³⁴ SLÁDEK, Cyril. *Co máme věděti o naší armádě*. Praha: Státní nakladatelství, 1938, s. 31.

³⁵ ZUZAŇÁK, Martin. *Čest je víc než život: plukovník Josef Jiří Švec, československé legie a sokolství*. Jihlava: Sokolská župa plk. Švece, c2008. Edice Vysočiny. ISBN 978-80-254-6289-8, s. 19.

³⁶ ŠVEC, Josef Jiří. *Deník plukovníka Švece*. 3. ilustr. vyd. (úplné) s některými jeho drobnými pracemi. [Praha]: Památník odboje, 1923. Knihovna Památníku odboje, s. 273.

³⁷ *Tamtéž*, s. 273.

kolony. Švec předtím než dorazil do Penzy, vedl úspěšný boj před Kyjevem, kdy je dohnali Němci. Poté jeho prapor v Prilukách u Bachmače nastoupil do vlaku a přes Bachmač se dostali do Penzy v polovině května.³⁸

V Penze došlo ke střetu se sověty a všichni důstojníci věděli, že boj je beznadějný, a proto se radili, aby se vojáci podřídili sovětům. Za takových podmínek bylo svěřeno velení Penzenské skupiny poručíku Švecovi. Dr. Lenfeld, který se těchto událostí sám zúčastnil, vzpomínal na předávání velení Švecovi „*viděli jsme ve svém čele křišťálově čistého bratra Švece*.“³⁹, a také na poručíkovi slova, která si zapamatoval, když promlouval k vojákům po předání velení: „*Penza bude pro nás tvrdý oříšek, ale my ji vezmeme*.“⁴⁰. Penza byla získána a o dva týdny později bylo také získáno město Samara. Dne 7. srpna bylo dobyto město Kazaň, kde sověti všechny své síly soustředili ke Kazani. Zde poprvé začala upadat jakákoliv síla vojska, víra v naději na vítězství a především mizel smysl všech těch obětí a ztrát. Švec byl v Kazani podřízeným, vojákům tehdy velel ruský důstojník, avšak Švec později v Kazani převzal celé velení.⁴¹

Spisovatel František Langer, který v tu dobu se Švecem v Kazani byl a působil jako plukovní lékař, vzpomíná na Penzu ve své kronice *Za cizí město* (1919) jako na velkou únavu a ztrátu sil všech vojáků. Zmiňuje také samotného Švece, který trpí únavou největší, protože nevěnuje spánku tolik pozornosti „*Třetího dne každý začíná cítit únavu. Každý dluhuje spánku aspoň jednu noc. Plukovník Švec dluhuje mu již obě, kdy spánek ošálil jen několikaminutovou dřímotou*.“⁴² Postupně bylo nutné Kazaň opustit a uposlechnout další rozkazy.

Švec převzal 1. října velení 1. divize a dostal rozkaz od povolžského generála, aby spojil v oblasti Aksakova a Belebeje 1., 4., a 9. pluk a zabránil tak postupu sovětského vojska na sever. Vojáci s tím nesouhlasí, tak jim Švec připomíná čest československého vojáka, který nikdy neutíká z bojiště. Když Švec mluví k plukům, ozývá se ze skupiny vojáků „*Nevěříme*

³⁸ ZUZANĀK, Martin. *Čest je víc než život: plukovník Josef Jiří Švec, československé legie a sokolství*. Jihlava: Sokolská župa plk. Švece, c2008. Edice Vysočiny. ISBN 978-80-254-6289-8, s. 20.

³⁹ KUDELA, Josef. *Plukovník Josef Švec, Sokol, legionář*. 4. vyd. Brno: Moravský legionář, 1929. Hrdinové a oběti odboje, s. 11.

⁴⁰ *Tamtěž*, s. 11.

⁴¹ *Tamtěž*, s. 12-13.

⁴² LANGER, František. *Za cizí město*. Irkutsk: Inf. osvět. odbor čsl. vojska na Rusi, 1919, s. 44-45.

ti. ⁴³ Davový fanatismus se šířil moc rychle a Švec neměl, tak moc času přesvědčit vojáky o vítězství v boji. Všichni muži byli přesvědčeni, že jediným východiskem je neuposlechnutí rozkazu Švecova a vydat se na Sibiř, tak jak to bylo v plánu. Švec, který byl v Ufě na jednání Odbočky československé národní rady, mu byla doručena zpráva, že se má ihned dostavit do Aksakova skrze možný odjezd vojáků. Do Aksakova Švec dorazil 22. Října.⁴⁴

Osudný den Švecův nastal na stanici Aksakovo 25. října 1918, kdy ho vojáci nachází mrtvého. Švecova slova, která sám napsal, před svým zastřelením, utvrzují, že čest pro něj byla vším: „*Nemohu přežít hanby, stihnuvší naše vojsko vinou mnohých nezřízených fanatiků – demagogů, kteří ubili v sobě i v nás všech ubíjejí to nejcennější – čest.*“⁴⁵ Když se vojáci dozvěděli o dobrovolném zastřelení plukovníka Švece, Sládek to vyjádřil slovy: „*Krví milovaného táty plukovníka byla vykoupěna mnohá bloudící duše. Smutek se rozhostil v duších všech, kdož byli kolem, a čin Švecův přinesl ovoce, jaké očekával. Když vojáci slyšeli slova odkazu, který jim zanechal, zaslzelo mnohé oko a v mnohé duši se ozvala slova výčitek o spoluvinně na bohatýrské smrti milovaného bratra velitele. Čin byl vykonán s vědomím, že se podaří sjednotit bloudící, a přinesl ovoce. Bylo dosaženo opět pevného semknutí a nic je již nemohlo zeslabiti*“⁴⁶. Nad smrtí Josefa Jiřího Švece se pozastavil i kapitán Kutlvašr v Československé besedě, který mu slibuje, že jeho odkaz nebude nikdy zapomenut „*Bratře plukovníku! Žal svírá naše srdce nad Tvou ztrátou. Tvá smrt a Tvoje poslední slova jsou nám výstražným znamením. Tvou památku uchováme nezkalenou. Tvoje jméno budiž nám vzpruhou k novým, čestným, Čecha důstojným skutkům. Odpočívej klidně. Tvoji bratři, Tvůj pluk Tebe nezapomenou.*“⁴⁷

Pochovali ho v den osvobození naší vlasti, tedy 28. října na čeljabinském hřbitově. Pohřbu se zúčastnil i generál Jan Syrový. „*Když přinesli k otevřenému hrobu prostou rakev s tělem bratra Josefa Švece, jeho starý druh generál Syrový, maje se loučit s ním, začal slovy: ‘Nad hrobem bratra Švece mluvit nemohu.’ Nebylo možno mluvit, protože oči i hrdlo bylo*

⁴³ KUDELA, Josef. *Plukovník Josef Švec, Sokol, legionář*. 4. vyd. Brno: Moravský legionář, 1929. Hrdinové a oběti odboje, s. 13-14.

⁴⁴ ZUZAŇÁK, Martin. *Čest je víc než život: plukovník Josef Jiří Švec, československé legie a sokolství*. Jihlava: Sokolská župa plk. Švece, c2008. Edice Vysočiny. ISBN 978-80-254-6289-8, s. 22.

⁴⁵ *Tamtéž*, s. 15.

⁴⁶ SLÁDEK, Cyril. *Co máme vědět o naší armádě*. V Praze: Státní nakladatelství, 1938, s. 32.

⁴⁷ PAMÁTKE PLUKOVNÍKA ŠVECE. *Československé besedy*. 1919, 1(8), 1-8. ISSN 1802-7628.

všech československých vojáků, kteří stáli okolo hrobu, byly plny slz, jež nikdo nezdržoval, za něž se nikdo nestyděl.“⁴⁸.

2.3 Literární reminiscence života plukovníka Švece

Plukovník Švec na sebe upoutal mnoho pozornosti v oblasti české literatury, především jeho smrt byla velice zkoumána, ale i na jeho život najdeme mnoho literatury, jak paměti, tak i beletrie. Když budeme brát v úvahu Medkovo drama, sneslo se na něj mnoho kritiky ohledně Švecovy smrti, která byla zkoumána a byla převážně střetem zájmu ostatní literatury. „*Chtíce útočit na Medka, útočí tito v podstatě na místo, jež plukovník Švec čestně zaujímá v dějinách naší revoluce a popírají věrohodnost motivů sebevraždy, jak je udal v řádkách, před samou smrtí načrtaných, sám.*“⁴⁹

Mezi spisovatele, kteří se zajímali o plukovníkovi Švecovi, ať už o jeho životě, smrti nebo rozebíráním Medkova dramatu o třech dějstvích, které podle některých, není příliš založené na pravdě a reálných historických událostech nebo nespatovali smysl v Medkově příčině sebevraždy Švece, patřili Bohumil Příkryl s dílem *Sibiřské drama* (1929), Josef Kudela - *Aksakovská tragedie: Plukovník Švec* (1932), Viktor Dyk – *Napravený plukovník Švec* (1929) a mnoho dalších. Tyto nejdůležitější tři díla si níže rozebereme a zaměříme se na nesrovnalosti mezi těmito díly a Medkovým dramatem. Z některých děl, zde zmíněných budu čerpat i při hledání faktů a fikcí v Medkově dramatu.

Sibiřské drama napsal spisovatel Bohumil Příkryl v roce 1929, kdy se zabývá pozadím Medkova dramatu. Snaží se vykládat legionářské historické události, tak jak byly s ostrou kritikou dramatu. Příkryl jeho drama kritizuje především proto, že jeho popisování scén z ruských legií odpovídají spíše třicetileté válce než scénám, které se konaly v ruských legiích, a že historické události neodpovídají pravé skutečnosti.⁵⁰

Příkryl oponuje Medkovi například tím, že velitel nemůže být vojskem zvolen. Co se týče Švecovy sebevraždy, tvrdí, že je více příčin, než jen obětování se pro vojsko, ale zároveň v *Sibiřském dramatu* uvádí „*Že pojetí Švecovy smrti nesouhlasí u básníka se skutečností, není*

⁴⁸ ZUZAŇÁK, Martin. *Čest je víc než život: plukovník Josef Jiří Švec, československé legie a sokolství*. Jihlava: Sokolská župa plk. Švece, c2008. Edice Vysočiny. ISBN 978-80-254-6289-8, s. 25.

⁴⁹ *O národní stát*. V Praze: Zemědělské knihkupectví A. Neubert, s. 89.

⁵⁰ PŘIKRYL, Bohumil. *Sibiřské drama*. Praha: Čin, 1929.

*závažné. Básník má zajisté právo volit pro smrt, i dobrovolnou, důvod nejrůznější. Vždyť sama zpráva Štefánikovy vyšetřující komise jich uvádí více.*⁵¹ Zahrnuje zde i Štefánikovu komisi, která mu prakticky dokládá, že Ševcova sebevražda, měla zajisté více důvodů. Jeden z důvodů, mohla být pouhá lítost, avšak nepopírá, že tato sebevražda měla i osobní důvody. Další z příčin mohla být ta, že vojáci přestali Švecovi věřit, a že neuposlechli jeho rozkazu. Někteří jeho blízcí přátelé uvedli, že jeho sebevražda měla být výstrahou a dokonce pobídkou ruských legií na frontě. O tom svědčí výpověď legionáře Adolfa Mareše: „*Já — jako muž, který mluvil s plukovníkem Švecem před jeho smrtí poslední, jako muž, který z prvních vnikl do vagónu zastřeleného, já, jehož ruce oblékaly tělesnou schránku Švecovu do parádní uniformy, kladly do rakve a prolitou krev utíraly s podlahy — prohlašuji, že plukovník švec zastřelil se proto, že dal bratřím čestné slovo, že budou do tří dnů vyměněni spojeneckými vojsky, ačkoliv si byl vědom, že svému slovu dostat nemůže. Byl však bratry usvědčen z klamání. Až do nedávné doby byl sám klamán — tentokráte ale klamal on. Jako sázku vložil do hry svou čest, hru prohrál a z této prohry své cti vyvodil nutné důsledky: zastřelil se. Jako velitel beze cti nemohl a ne chtěl žít!*“⁵²

Na dílo *Sibiřské drama* reagoval kritik Šalda ve svém zápisníku více kladně než na drama Medkovo, skrze jeho skutečnost a více logičtější motiv jeho sebevraždy, než jen pouhou vzpouru vojáků: „*Knížka účastníka bojů sibiřských, která se zabývá historickým pozadím Medkova »Plukovníka Švece«.* Jak tomu již někdy bývá, historický Švec jest v tomto případě mnohem tragičtější než básnický Švec Medkův. Svědectví ruského legionáře, Adolfa Mareše, které cituje p. Přikryl na str. 30. - 31. své knížky, dalo by tragedii mnohem jadrnější, než je hra Medkova.“⁵³

Aksakovskou tragédií napsal a zúčastnil v druhé polovině října 1918 Josef Kudela. Byl požádán o sepsání svého názoru na podnět sebevraždy Ševce, vyhověl a toto dílo vyšlo v roce 1932. Od samého začátku je patrné, že je to detailní soupis dějin historických událostí, které objasňují Švecovy činy a rozhodnutí. Kudela tvrdí, že tato kniha je jeho rozšířená přednáška, ale trochu jiná než co mluvil ve městech, kde o plukovníkovi přednášel. Vyzývá tímto

⁵¹ PŘIKRYL, Bohumil. *Sibiřské drama*. Praha: Čin, 1929, s. 25.

⁵² *Tamtéž*, s. 30.

⁵³ Šaldův zápisník. Praha: Otto Girgal, 1928-1929, **1**(1), s. 295-296.

dílem další účastníky Aksakovské tragédie, aby se podělili se vzpomínkami této doby veřejně a aby osvětlili statečný obraz tehdejších vojáků.⁵⁴

V knize nás Kudela na začátku seznamuje s osobou Josefa Jiřího Švece a historickým kontextem k jeho seznámením a obeznámením historické události tak, jak je vidí on. V druhé části knihy se již zaobírá příčinami smrti plukovníka Švece podle něj, protože jako ostatní autoři podobných děl, nesouhlasí s Medkovou příčinou smrti. Ostře kritizuje Medkovo podání Švecovy smrti z důvodu obětování se pro vojáky, které má doloženo ve své knize několika svědectvími od ostatních vojáků, které jsou podle Kudely neodůvodněné, a proto tuto příčinu smrti nepovažuje za hlavní. Medka také kritizuje za to, že jeho drama nemá správné události a je tam mnoho nesrovnalostí. Sebevražda Švece jako obětování se pro vojsko není dostatečným důvodem a Kudela tvrdí z jiných výkladů, že plukovník chtěl udělat „dojem“, ale ne na vojáky, nýbrž na ty výše postavené.⁵⁵ Hájek ve svých pamětech o Dr. Kudelovi a jeho tragedii Švece o Dr. říká „*„Aksakovská tragédie“ je v pojetí Kudelově kolektivní drama, jehož pouhou částí je Švecova osobní tragédie.*“.⁵⁶ Švec Kudelu zajímal především pro jeho statečnost a sebevraždu, je pro něj „*dokonalým představitelem velké doby v dějinách našeho vojska na Rusi. . . . odvahy a statečnosti, důmyslu, nezištnosti*“⁵⁷, a proto se také stal součástí jeho bádání v této tragedii.

Další dílo bylo napsáno na popud Medkova dramatu Viktorem Dykem, který se také neztotožňoval s pravdou smrti plukovníka Švece, jak ji pojal Medek. Napravený plukovník Švec je dílo psáno ve stylu dramatu, ale není to drama v pravém slova smyslu. Reakce Dyka na Medka je taková, že se neztotožňoval především s třetím dějstvím nazvané *Aksakovo*, a proto celé dějství přepracoval. Dalo by se říci, že toto dějství je jakousi parodií na třetí dějství od Medka, které vzal do svých rukou a přepracoval dle svého úsudku. Dyk přímo na začátku se netají tím, že mu vadí Medkovo vykreslení Švecovy osoby. Medek ho podle něj představuje ve třetím dějství jako pasivní osobu, která se zastřelila skrze to, že vojáci neuposlechli jeho rozkaz a proto svého „napraveného“ Švece ve svém díle nevykreslil podle

⁵⁴ KUDELA, Josef. *Aksakovská tragédie: Plukovník Švec*. V Brně: Moravský legionář, 1932, s. 6-8.

⁵⁵ KUDELA, Josef. *Aksakovská tragédie: Plukovník Švec*. V Brně: Moravský legionář, 1932, s. 96.

⁵⁶ HÁJEK, Zdeněk. *Památce Dr. Josefa Kudely*. Brno: Nákladem ředitelství, prof. sboru a rodičovského sdružení st. gymnasia Dr. Josefa Kudely, 1946, s. 31.

⁵⁷ HÁJEK, Zdeněk. *Památce Dr. Josefa Kudely*. Brno: Nákladem ředitelství, prof. sboru a rodičovského sdružení st. gymnasia Dr. Josefa Kudely, 1946, s. 23.

skutečnosti, ale podle toho jaký měl být ideální vlastenec a legionář. „*Úchylka od historické skutečnosti nemůže být na závadu mé úpravě. Spor není ani tak o historii, jako o vhodný národní a vojenský ideál; ne o to, jaký Švec byl, ale jaký měl býti.*“⁵⁸.

Třetí dějství od Dyka je založeno na spolupracujícím vztahu mezi Švecem a Martyškou, oproti Medkovu dramatu. Dykovo dějství nekončí žádným krveprolitím, nýbrž na spolupráci dvou lidí a záchraně vojska. Dyk chce naznačit, že Švecova sebevražda v podání Medkově byla zbytečná. Podle něj se měl Švec vylíčit jako sebevědomí „vůdce“ a ne jako pasivní a bezradný člověk. Přesto, že Dyk předělal Medkovi třetí dějství dramatu, vždy se jeho díla zastával a vzkazuje mu přímo ve svém díle „*Předpokládaje, že mou úpravu, přátelskou starostlivostí o trvalý úspěch Tvého díla diktovanou, schválíš, přeji Ti všeho zdaru!*“.⁵⁹

⁵⁸ DYK, Viktor a Rudolf MEDEK. *Napravený plukovník Švec*. V Praze: A. Neubert, 1929, s. 11.

⁵⁹ *Tamtéž*, s. 11.

3 Interpretace a analýza dramatu

Za Medkovo nejslavnější dramatické dílo je bez pochyby považováno dílo Plukovník Švec. Toto drama má základy ve skutečné historické události, kdy jej tvoří především sebevražda plukovníka Švece, která mu byla v tomto díle inspirací.

Rudolf Medek toto tragické drama napsal v roce 1928, kdy jej vydal Josef R. Vilímek v Praze. Na toto dílo se sneslo hodně ohlasů, jak kritických, tak pozitivních. „*Jedinečný úspěch dramatu Medkova nemohl nevzbudit řevnivost všeho druhu.*“⁶⁰ Kritické ohlasy byly většinou zakládány na historických nesrovnalostech díla oproti skutečnosti, ale musíme vždy myslet na to, že Medkovo dílo není odbornou literaturou, nýbrž dramatem „*Objevují se kritikové, vytýkající autoru, že ten či onen detail jeho kusu neodpovídá přesně historické skutečnosti, jakoby podmínkou dramatického vypracování nebyla volná dispozice s historickými detaily.*“⁶¹ K jeho dílu se vyjádřil známý kritik F. X. Šalda „*Je Medkovo drama hrdinské? Rozumí-li se hrdinstvím vnějškové gesto a hlaholná třaskavá slova, snad je. Ale ovšem to je hrdinství loutkové. Pojem hrdinství prošel právě v moderní poesii rozkladem, s nímž musí počítat každý básník, který chce tvořit přes něj a nad něj.*“⁶² Kriticky se k němu vyjádřil A. M. Píša, že Medkovo drama je „*hra plukovníka o plukovníkovi*“⁶³, protože Medek podle něj zaujal „*stanovisko hodné sic plukovníka, méně však dramatického básníka. Stanovisko ne dost věcné a historické. Stanovisko demagogického protidemagoga. Medkovým tendenčním zaujetím podlamuje se netoliko pravdivost, ale i síla dramatického pojetí.*“⁶⁴

I přes veškerou kritiku na historický kontext nebo na příčinu smrti Švece, se i přesto tomuto dramatu dostalo zaslouženého ocenění mezi legionáři a našlo si své místo v české literatuře a na divadelní scéně. Dalo by se říci, že Medka toto drama o třech dějstvích vyneslo na vrchol své slávy. Medek vždy psal legionářskou literaturu a toto drama nebylo výjimkou „*Medek se neustále vracel k československým legiím, jako ke zdroji inspirace.*“⁶⁵

Kdybychom si položili otázku, proč si právě Medek vybral Josefa Jiřího Švece za svou hlavní postavu, mohla by nám posloužit odpověď Kocourka „*Pro Medka byl Švec symbolem osobní oběti v zájmu většího společného dobra, československého národa, a dobra*

⁶⁰ *O národní stát.* V Praze: Zemědělské knihkupectví A. Neubert, s. 88.

⁶¹ *Tamtéž*, s. 88.

⁶² *Šaldův zápisník.* Praha: Otto Girgal, 1928-1929, 1(1). s. 210.

⁶³ NOVOTNÝ, Josef Otto. *O "plukovníka Švece": dokument doby.* Československá akc. tiskárna, 1929, s. 91.

⁶⁴ NOVOTNÝ, Josef Otto. *O "plukovníka Švece": dokument doby.* Československá akc. tiskárna, 1929, s. 91.

⁶⁵ KOCOUREK, Katya. *Čechoslovákista Rudolf Medek: politický životopis.* Praha: Mladá fronta, 2011. ISBN 978-80-204-2326-9, s. 161.

vojenských kolegů. *Touto hrou Medek podtrhl význam vůdců a ideálů, jež hájili v životě nového státu – byly to pořádek, disciplína, hrdost a morální statečnost.*“⁶⁶ Autor nám tímto dílem nechtěl sdělit jen tragickou událost, která se stala Ševcovi, nýbrž chtěl sdělit, že národní soudržnost je vším, a že bychom si ji měli neustále připomínat.

V Národním divadle mělo drama *Plukovník Švec* svou premiéru 27. října 1928, v režii K. Hilara, kdy hlavní roli plukovníka Švece obsadil Bedřich Karen. Toto drama bylo oceněno státní cenou a bylo také zfilmováno.⁶⁷

Dějství jsou pojmenovány podle míst, kde se zrovna vojáci a samotný Švec nachází – Dějství první (Penza.), Dějství druhé (Kazaň.) a Dějství třetí (Aksakovo.). Všechna tato dějství se odehrávají v městech na Sibíři, průběžně tak, jak československé legie v tehdejších Rusku postupovaly. V těchto dějstvích nemůžeme hledat žádnou formální spojitost, jelikož poměr stran je u každého dějství jiný. Všechna tyto jednání se odehrávají v chronologickém rámci dle skutečných historických událostí.

Na začátku každého jednání nám autorské poznámky vnášejí prostorovou a historickou jasnost „*Paluba velkého volžského parníku Karamzinu, stojícího v kazaňském přístavu, s nímž je spojena mostem. Ruch v přístavišti. V dálce na vrchu kazaňský Kreml.*“⁶⁸ Medek v této tragické události našel jednoduchost příběhu a rychlý spád, především v třetím dějství u sebevraždy plukovníka Švece, kterou využil.

3.1 Postavy

Medkovo drama je protkáno mnoha postavami. Vyskytuje se tu mnoho československých vojáků, generálů, poručíků, měšočníků, dobrovolců, železničářů a mnoho dalších.

V celém dramatu se nevyskytuje žádná ženská postava. Nenachází se zde žádný milostný příběh mezi vojákem a ženou, i když pro většinu děl s legionářskou tematikou to bylo běžné. V jiných dílech hraje žena důležitou roli a někdy se pomocí ženské postavy dosahuje očekávaného zvratu, ale tady nikoli. Jediná žena, na kterou Medek poměrně výrazně narazil, je Ševcova láska z mládí, Maki, která je zde pouze jmenována v Ševcových

⁶⁶ *Tamtéž*, s. 162.

⁶⁷ GILK, Erik, TYDLITÁT, Jan, ed. *Karel Poláček a obraz první světové války v české literatuře: sborník příspěvků ze symposia ... Rychnov nad Kněžnou - květen 2007*. V Boskovicích: Albert, 2007. ISBN 978-80-7326-119-1, s. 176.

⁶⁸ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, 1928, s. 55.

vzpomínkách „*A v této chvíli vidím zase jednou jasně Maki před sebou. Jakoby támhle někde v té tmě stála.*“⁶⁹

Autor, nám udává na začátku své knihy výčet postav, které se vyskytují v jednotlivých dějstvích. I přes velký počet obsažených postav v tomto dramatu, si Medek nachází čas pro jejich vykreslení, zejména pro ty hlavní. Většina hlavních postav v tomto díle zanechá nějakou stopu, především svými činy nebo slovy. Některé činy dokonce ovlivní konec celého Medkova dramatu. Mnoho postav je zde vykresleno tak, že od začátku dramatu tušíme, jaký charakter postava bude mít nebo s narůstajícím dějem, můžeme postupně jejich charakter odvodit. Pomocí těchto postav a celého děje nám chce Medek poskytnout nejen Ševcovu tragédii, ale i popis historických událostí, i když nejsou založeny zcela na pravdě.

Co se týče vedlejších postav – vojáků, snesla na Medka kritika ohledně jejich velkého idealizování. Také se strhla kritika na popis osoby Švece v lepším světle, než ve skutečnosti, který je očividně hlavní postavou celého dramatu. Přiblížíme si tedy postavy, které jsou pro toto drama jedny z nejdůležitějších.

Hlavní postava plukovník Švec, který je zprvu popisován jako milý, ochotný, všemi obdivovaný člověk. Je to osoba, která miluje čest, víc než jeho život a blaho národu mu je více, než on sám. Švec byl ten typ člověka, který chce dodržovat pravidla a pořádek. Později ho však Medek popisuje jako pasivní a lítostnou postavu, která je na pokraji psychického zhroucení. Tento obrat, Medkova Švece, můžeme pozorovat zejména ve třetím dějství, kdy jsou vojáci Švecem zklamaní a nevěří mu. Na Ševcovi také ke konci třetího dějství pozorujeme lehký sentimentalismus, kdy v rozhovoru s Trojanem, přemýšlí nad tím, jaké vzpomínky na ně vlastně zbudou „*Jaké vzpomínky vůbec po nás zbudou za deset let? Málo kdy se mi to stává, aby celý život proletěl náhle mozkem jako blesk – V té lenošné Labuni, kde jsme se tak zbůhdarma povalovali, před spánkem leccos mi přicházelo na mysl. Ale byly to spíše vzpomínky blízké než daleké, jak jsem například opouštěl Jekatěrinodar, jak jsem putoval do Kyjeva, do České družiny, a takové věci. Před okamžikem však, když jsem se tu tak procházel, takový ubohý divizionář, jak říká Martyška, kterému jeho divise ukazuje záda, tu najednou prošla mi hlavou řada obrazů tak jasných, tak ukrutně zřetelných ...*“⁷⁰ Švece můžeme označit také jako hlavního hrdinu, kdy jeho hrdinství, spočívá v sebeobětování se pro národ a pro vojáky, které bylo potřeba přesvědčit pro vykonání dalších důležitých bojů.

⁶⁹ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, 1928, s. 134.

⁷⁰ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, 1928, s. 134-135.

Časté autorské poznámky čtenáři vnášejí prostorovou a historickou jasnost „*střeží vchod u kajuty Ševcovy, prozpěvuje si tlumeně*“⁷¹, která nám pomáhá se dostat blíže k celému ději.

Jednou z dalších hlavních postav je v prvním dějství poručík Kaluža, v dalších jednáních je povýšen na majora. Autor nám hned v prvním dějství sděluje, že je to Slezan. Je to voják, který vždy vykoná rozkazy na popud Švece a vždy stojí při něm. Je Ševcovy plně oddaný a nikdy by ho nezklamal. Podobně jako Kalužu můžeme popsat i praporčíka Trojana (později poručík), který se také vyskytuje ve všech třech jednáních. Autor ho nijak v knize blíže necharakterizuje, tudíž si čtenář musí charakter odvodit z jeho činů.

TROJAN: *Uvědomí si naši vojáci, že's je opět zachránil, jako už tolikrát? Bratře plukovníku, chtěl bych umřít pro tebe!*⁷²

Jako dalšího z hlavních postav můžeme považovat velitele 1. československé divise, ruského generála, který se objevuje jen v prvním jednání, avšak díky němu se dostal Švec do čela vedení československých vojáků. Generál je starší a tělnatější postava, je to nerozhodný člověk, který nevydal rozkazy, když je vojáci očekávali a potřebovali.

ŠVEC: *Nedal rozkaz, víme, pane generále. Čekáme už půl hodiny na vaše rozkazy.*⁷³

Když samotný Švec, Kaluža, ale i ostatní vojáci začali na něj naléhat, nechtěl brát na sebe zodpovědnost a už vůbec nevěřil v Ševcovu dobytí Penzy a chtěl zbavit svého velení. Důležitou roli tady hraje zvolení Švece velitelem, díky generálovi, který tuto funkci již nechtěl vykonávat. První jednání zde nabývá rychlého obratu, kdy vidíme, že Švec je velmi oblíbený už od začátku jeho vojenské kariéry mezi svými lidmi a nebojí se mu svěřit své životy do jeho rukou, kdy jej jednoznačně zvolí za velitele.

Spád tomuto dramatu dodává postava Martyšky, který je od samého začátku proti Ševcovi a nikdy nestojí při něm. Je to oddaný „schůzkář“, který by chtěl neustále svolávat komitét a od začátku všemu velet. Ve třetím jednání se mu toto vše splní přes jeho plané řeči k vojákům a skrze to, že vojáci přestávají Ševcovi věřit a odmítají plnit jeho rozkazy. Martyška využívá situace a promlouvá k vojákům, stává se tak hlavním demagogem. Jeho řeči se šíří mezi vojáky příliš rychle a pesimistická nálada k tomu přispívá. Přebírá tak důvěru vojáků, ale i samotného velení.

⁷¹ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, 1928, s. 55.

⁷² MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, 1928, s. 95.

⁷³ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, 1928, s. 22.

NĚKOLIK HLASŮ: *Martyška je náš člověk ...*⁷⁴

Ke konci třetího dějství nazývá Ševce plukovníkem, ale až urážlivě s dodatkem divisionáře. Ze Švecovy postavy ke konci třetího dějství můžeme již vycítit, že zjišťuje, že mezi vojáky nemá již žádnou důvěru a že proti Martyškovi nemá žádnou šanci, proto mu již přestává oponovat.

ŠVEC: *Můžeš být spokojen Martyško. Jdi! Zasloužíš řád rudého praporu.*⁷⁵

Martyška je postava, která vyloženě Švece zradila svým způsobem jednání, především svou vzpourou proti Švecovi, která kdyby díky němu nenastala, nemusela by nastat ani Švecova sebevražda.

Postava Jandy je protipólem Švece. Jandu můžeme hned od začátku prokouknout, že je to neválečný typ, neustále se bojí dalších bojů s bolševiky. Neustále by chtěl řešit vše vyjednáváním, než krveprolitím. Jandu můžeme odhadnout ihned na začátku prvního dějství, kdy vojáci na Švecův rozkaz přepadli obrněný pancéřový vlak.

JANDA: *Musíme vyjednávat! Vyjednávat!*

PRVNÍ VOJÁK: *Vyjednávej, chceš-li.*

KALUŽA: *Celou noc vyjednávali naši lidé v sovětu ve městě. Vrátili se až k ránu. Po všem vyjednávání poslal na nás za hodinu po tom Kurajev pancéřové automobily ze Saratova.*

JANDA: *Ale krev, krev, bratři! Kdo vezme na sebe odpovědnost?*⁷⁶

Jak můžeme pozorovat na Jandovi a Švecovi, mají společné jediné, a to je lidskost, která se u Švece projevila i k samotnému Jandovi, když mu říkal, že klidně může odejít z boje za ostatními vojáky, kteří odešli. Přestože je Janda mírumilovný, bojácný a srdcem plným lásky, spatřuje v něm Švec jakéhosi značného nepřítele.

ŠVEC: *A to je smutné. A poněvadž si neporozumíme, nastane boj jednoho dne mezi námi. Jandové musí být poraženi.*⁷⁷

„Janda není u Medka nikdo, než plachý, bázlivý mluvka, ubohý hlupáček, který jde s holýma rukama proti nepříteli a diví se, když je zraněn jeho zbraní.“⁷⁸ Janda nikdy Švece nezklamal, i když můžeme mít pocit, že při vzpouře když se přidal k Martyškovi namísto

⁷⁴ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, s. 123.

⁷⁵ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, s. 123.

⁷⁶ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, s. 17.

⁷⁷ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, s. 138.

⁷⁸ Šalda, F. X. (František Xaver). *Kritické glosy k nové poesii české*. V Praze: Melantrich, 1939. s. 232.

toho, aby stál po jeho boku, ho zradil, plukovník ho ujistil, že nikoliv a dalo by se říci, že zůstali i nadále přátelé.

Poslední jednou z důležitějších postav, která se v dramatu objevuje, je pan Kódl. Už jen z jeho jména, můžeme usoudit, že mu Medek chtěl dát nějaký vyšší smysl. Ostatní postavy jsou pojmenovány pouze příjmením, za to “pan“ Kódl má před příjmením “pan“, který mu dává více na respektu a později když tuto postavu poznáme více, tak i na citové hodnotě. Kódl bychom mohli charakterizovat jako starostlivého otce všech zúčastněných, který s ním byl i v onen osudný den. I v tento den mu byl “jako“ otcem, chtěl mu připravit jídlo, ale Švec odmítl. Celé drama ho jde pozorovat jako starostlivého člověka, který na všechny dohlíží. Můžeme ho také považovat za lítostnou a vyčítající si osobu ze Švecovy sebevraždy, kdy na konci třetího dějství má výčitky z toho, že Švece více nehlídal.

PAN KÓDL: *A já ho hlídal ... Já ho měl hlídat ... A jako synáčka svého jsem ho miloval ... Vidíte, mládenečkové, vidíte.*⁷⁹

3.2 Časoprostor

Výchozím prostředím celého dramatu je Sibiř a její města, avšak každé dějství se odehrává v jiném, podle toho, jak československé legie postupovaly skrze dobývání měst. Začátek dramatu je zasazen do začátku první světové války a jeho konec je zasazen do jejího konce, kdy je řečeno, že Švec spáchal sebevraždu 25. října 1918 a pochován bude 28. října. To nám udává, že autor se nebránil přímého popisování času, ani v průběhu dramatu „od počátku června“⁸⁰. Celý děj se postupně vyvíjí a směřuje k neodkladnému osudu hlavní postavy.

Autor u tohoto dramatu zvolil chronologický rámec. Málodky odbíhá od přítomnosti do minulosti. Vzpomínky na domov nebo na své milé, se zde vyskytují zřídka. Spíše tu najdeme vzpomínky na boje, které se již uskutečnily.

První dějství se odehrává v sibiřském městečku Penza, které leží v Povolží. Medek nám udává v tomto dějství i výrazné detaily jako „Velká úřední místnost dopravního komisaře v nádražní budově v Penze.“⁸¹, což nám pomáhá se více dostat k ději a lépe se v něm orientovat. Je tu také autorem zmíněno, že děj se začíná odehrávat na konci května, časně

⁷⁹ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, s. 143.

⁸⁰ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, s. 89.

⁸¹ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, s. 9.

ráno. Na to, že je Medek básník, tak nikde nepopisuje žádnou krajinu, žádné laděné detaily, tak jak bychom od básníka čekali. Popisuje ji jen stroze a krátce. Popisování velkých místností, paluby parníku nebo vagónů ve stanici Aksakovo je sice detailní, ale určitě ne v básnickém stylu. Už zde si můžeme povšimnout, že Medek zasazuje postavu Martyšky proti postavě Švece.

Druhé jednání se odehrává ve městě Kazaň, kdy se celé dějství odehrává na lodi s názvem Karamzin, protože se vojáci snaží ubránit Kazaň. I v tomto dějství se od autora dovídáme, že se toto jednání odehrává na začátku června. Můžeme si tedy povšimnout chronologické posloupnosti, kterou autor ve svém díle využil

Ve třetím dějství se již nacházíme v osudné vlakové stanici Aksakovo, kde se celý tragický osud bude odehrávat. Autor nás uvádí do "obrazu", že je měsíc říjen, podzimní večer. Vojáci jsou nepěkně oblečení a pomalu se začínají bouřit. Medek zde naznačuje velmi napjatý vztah mezi Martyškou a Švecem, zejména při schůzi, kterou svolal Martyška na jeho rozkaz, kdy se tento demagog zmocnil velení. Celé toto drama se uzavírá ve Švecově osobním vagónu, 25. října 1918.

3.3 Fakta a fikce

Život plukovníka Švece je velmi rozmanitý, ale Medek se ve svém dramatu zaměřuje jen na určitou dobu Švecova života a částí historických událostí, a to na boje v tehdejších Rusku po dobu první světové války.

Z životopisu vidíme rychlý postup v oblasti Švecovy vojenské kariéry, ale Medek se zde soustředí jen na určitou dobu jeho života a vojenskému postupu v hodnostech nevěnuje mnoho pozornosti.

V prvním dějství, se vojákům podaří získat obrněný pancéřový vlak s automobily a vojáci čekají na další rozkazy, které z vyšších řad nepřichází. Na popud generála, který chce zbavit své odpovědnosti, protože je přesvědčen o tom, že město Penza se dobýt nedá, se vojáci rozhodnou jmenovat poručíka Švece za svého velitele.

MARTYŠKA: *No jo, ale kdo převezme velení? Je to samej prápora a poručík! Mělo by se ...*

VOJÁCI: *Švec! Švec! Švec!*

TROJAN: *At' žije poručík Švec!*

PRVNÍ VOJÁK: *At' žije náš Švec! To je náš generál!*⁸²

První fikcí v tomto dramatu je právě toto jmenování Švece za velitele pouhou masou vojáků. Není takto jednoduché jmenovat velitele pouhým jednoznačným hlasem přítomných. Největší ironií v prvním jednání je to, že sám Medek, který v této době byl přítomen této události jako zástupce politického vedení v pozici místopředsedy Odbočky Československé národní rady a její plnomocník dr. J. Lenfeld, zbavili dva ruské důstojníky velení a za souhlasu tehdejších důstojníků a vojáků, svěřili velení poručíku Ševcovi. Medek zde popisuje jen jednoho generála, který byl přítomen a v dramatu nebyl jmenován. Z historických událostí víme, že prvním ruským důstojníkem byl Čeček a druhým důstojníkem Štěpanov, který v té době nebyl přítomen v Penze a Medkem není vůbec zmiňován. Štěpanov se vrátil až později, kdy znovu přebral velení 1. pluku namísto Švece.⁸³ V Medkově dramatu je po celou dobu třech dějství Švec velitelem a o své velení ani formálně nepřichází. Zlom nastává až ve třetím dějství, kdy se do čela vojáků dostává Martyška a přebírá velení jeho "řečmi" k vojákům.

V druhém dějství se vojáci dostávají do města Kazaň, kde se snaží udržet město proti bolševikům, ale jsou obklíčeni a bez jakékoliv pomoci vědí, že Kazaň neubrání. Vojsko již potřebuje naléhavý odpočinek a více vojenských sil, které stále nepřicházejí. Jedinou nadějí je zde Kapel se svou armádou, která má dorazit v nejbližších dnech do Kazaně a pomoci Ševcovi udržet město. Kapelova armáda před doražením k branám Kazaně je poražena, jak v dramatu, tak i podle historických doložek.

JANDA (*přinese telefonogram o Kapelovi*): *Smutný telegram, bratře plukovníku. Netroufám si. . .*

ŠVEC (*čte zachmuřeně*): *A zde je Váš Kapel. (Podá mu telegram)*

STAROSTA (*čte přerývavě*): *Kapelova. . . národní. . . armáda. . . byla poražena pod . . . Svijažskem . . .*⁸⁴

Pokud hledáme ztvárnění samotného autora v tomto dramatu, můžeme ho nepochybně najít v postavě vojáka Kaluži, který Medka reprezentuje především jeho názory. Medkovi legionáři jsou zde ztvárněni prvně velmi kladně:

⁸² MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, 1928, s. 28.

⁸³ KUDELA, Josef. *Aksakovská tragédie: Plukovník Švec*. V Brně: Moravský legionář, 1932, s. 21.

⁸⁴ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, 1928, s. 90.

ŠVEC (ke starostovi a členu U. S.): *A tito zde jsou nejlepší vojáci na světě. Bez reptání se bijí. Padají k zemi, po níž dusají kopyta vašich dostihových koní. Bijí se za vás a za Rusko. Jsou opuštěni vámi, jsou podvedeni Spojenci, kteří jim už od června slibovali pomoc, a kteří nyní spekulují někde na Dalekém východě. A nakonec jsou jediní, kteří konají čestně svoje dílo, se srdcem čistým a také s čistýma rukama. Ale nemohu dopustit, aby byli obětováni nadarmo. Ztratila by se zas jednou veliká věc se světa.*⁸⁵

Ale ve třetím jednání o nich už pojednává v jiném smyslu. Medek je zde vykresluje až urážlivě.

KALUŽA: *Vy svěhlavá, vrtkavá chaso, která dovede včera ještě udělat velikou věc a přes noc se promění v cancající bandu. . . V bandu, která mžikem zas vše veliké a krásné zničí a zvrátí v pomeje!*⁸⁶

Nejdříve je Medek vyzdvihuje, ale poté, co vojáci neposlouchají rozkazy a jsou ovlivněny Martyškou, je shazuje. Medek pojal tyto ruské legionáře spíše jako výsměch než jako pravé legionáře, kteří bojovali v tehdeším Rusku, protože i přehnané vojáctví v jeho dramatu působí spíše satiricky.⁸⁷

DALŠÍ VOJÁK: *Já jsem poznal svoji flintičku zlatou, svoji vintovečku zborovskou, Mařenu, Mařeničku!*⁸⁸

Většina postav je zakládána na skutečnosti, jako například Jan Vodička, který je zobrazený v postavě demagoga Martyšky, který ovlivnil myšlení vojáků.

Největší vyvrcholení celé krize nastalo ve třetím jednání, na vlakové stanici Aksakovo, kdy vojáci již nechtěli jít na pozice a ztratili veškerou svou víru v plukovníka Švece. Demagogie se mezi vojáky šířila jako choroba, dokonce i v prvním pluku, kde býval Švec nejoblíbenější, se mu přestalo důvěřovat.

ŠVEC (s přemáháním): *Vojáci . . . Ty, Palusko, nevěříš?*

HLAS: *Nemohu věřit, bratře plukovníku.*

ŠVEC: *A co ty, Jurajčíku?*

HLAS: *Němůžem ti verit', brat plukovník.*

ŠVEC: *Jando?*

⁸⁵ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, 1928, s. 89.

⁸⁶ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, 1928, s. 106-107.

⁸⁷ PŘÍKRYL, Bohumil. *Sibiřské drama*. Praha: Čin, 1929, s. 15-16.

⁸⁸ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, 1928, s. 48.

JANDA (*poněkud vystoupí*): *Nevěřím ti jako veliteli, bratře Ševče, jako člověka si tě vážím a jistě my všichni, ale rozuměj, jako veliteli, který je nástrojem, snad bezděkým, nástrojem cizí vůle, a snad ani neví, že slouží zájmům. . .*⁸⁹

Medek nám tuto krizi podal velmi zjednodušeně a viděl ji ve vyčerpanosti vojáků a šíření se řeči mezi vojáky za přední účasti Martyšky, avšak tady této krizi předcházelo i mnoho dalších okolností. Autor nám mezi druhým a třetím dějstvím zanechává velkou časovou mezeru, tudíž bez jakékoliv historické znalosti, čtenář nemůže tušit jaké boje a situace se v tomto časovém rozpětí odehrály. Druhé dějství se odehrává na začátku června, ale třetí dějství až na podzim v říjnu, což je skoro pět měsíců neznalosti historického kontextu s výjimkou jedné zmínky o časovém pásmu, která nám udává pár týdnů časové posloupnosti.

ŠVEC: *Nemáme posledních mužů. Všecko, co máme, brání Kazaně už tři neděle.*⁹⁰

Toto časové intermezzo by se mohlo považovat za Medkovo negativum. Medek nás časem, mezi těmito dějstvími neuvádí do obrazu, ani svými autorskými poznámkami, ani vzpomínkami vojáků. Než se vojáci dostali do Aksakova, podstoupili několik dalších bojů. V posledních dnech v Kazani Švec odvedl vojáky z fronty na oddech, ale poté je musel znovu přemlouvat a vybízet k tomu, aby se zpět vrátili. Již tady rostla nedůvěra vojáků ve Švece. Podle skutečnosti nastala tato krize už v Kazani, kdy vojáci nebyli v plné síle a byl jim slibován odpočinek. Z Kazaně je Švec vedl na slíbené místo odpočinku, do Samary, ale vojáci museli podstoupit další boje u Kamenného Brodu, u Ivaščenkova a poté museli zůstat v samarské skupině v zadním voji, která ustupovala. Nedůvěra ve Švece stále rostla, autor ji ve svém díle popisuje jako důsledek vyčerpanosti vojáků a demagogie, ale této krizi předcházelo mnoho dalšího. Mnoho nezdarů naší armády se podepsalo na náladě vojáků, začali přestávat vidět smysl a cíl svého boje, ztratili víru a přestávali věřit svým velitelům, ale také politickému velení.⁹¹

Ve třetím jednání se vojáci ocitají již ve vlakové stanici Aksakovo. Dochází tu k vyvrcholení celého tragického osudu plukovníka Švece. V tomto dramatu proti Švecovi stojí Martyška, se kterým od začátku jsou nějaké problémy a právě zde dochází k největšímu sporu mezi těmito postavami, respektive mezi Vodičkou a Švecem. Tento spor v autorově podání není zakládán zcela na pravdě. Martyška se v dramatu stal pánem situace skrze jeho nepravdivé řeči, ve které vojáci planě věřili a hrdě ho následovali, jako tenkrát Švece v Penze

⁸⁹ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, 1928, s. 123.

⁹⁰ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, 1928, s. 86.

⁹¹ KUDELA, Josef. *Aksakovská tragédie: Plukovník Švec*. V Brně: Moravský legionář, 1932, s. 51-52.

a Kazani. Medkovi tento spor pomohl zejména k ucelení dramatu a nabytí ještě většího vyvrcholení Švecovy krize.

MARTYŠKA: *Bratři. . . Zaujměte stanovisko. . .*

ŠVEC: *Ty mlč! Chci znát jejich odpověď!*⁹²

Medek se sice nechal inspirovat skutečnou událostí, kdy Švec promlouval k pluku a Vodička mluvil za vojáky, což by se dalo považovat za menší střet těchto dvou osob, kdy se Vodička cítil v popředí velení, ale toto netrvalo dlouho a žádné oslavné hlasy k Vodičkovi, jako tomu bylo v dramatu, se nekonaly.⁹³

NĚKOLIK HLASŮ: *Martyška je náš člověk. . .*⁹⁴

Co se týče osoby Vodičky, účastnil se s rotou odchodu z Kazaně, cesty do Samary, kde ji bránil a evakuoval, tudíž by se dalo říci, že po celou dobu stál vedle Švece. Poté, co se mezi vojáky začala šířit pochmurná nálada, a začali se bouřit proti dalším bojům a bránili se odchodu z vagónů, není pravda, že převzal celé velení namísto plukovníka Švece, chtěl toho využít, ale to se mu nepodařilo. Pravda je taková, že jako bývalý člen politického vedení se dostal do popředí zájmu a začal vyjednávat se zástupci ostatních rot a pluků. Na konci schůze v 1. praporu 1. pluku, kde promlouval Švec, nakonec vyzval vojáky, aby rozkaz splnili a odešli z vagónu do města, což ale způsobilo ještě větší Švecovo špatné rozpoložení „*když věří více Vodičkovi než mně, ať je tedy ten vede*“.⁹⁵ Švecovou smrtí byl pak velmi zdrcen.⁹⁶

Když se Švecovi nepodařilo vojáky přesvědčit pro další boje, pomalu to vzdává a je smířen s tím, že se další boje konat nebudou, a že zahynou. Autor zde líčí promluvy Trojana, Švece a Kaluži, kteří vzpomínají na svůj domov, přítomen je i Pan Kódl. Ve skutečnosti Švec dostal ještě další rány, které mu přispěly k další psychické újmě, jako ústup zadního voje sto kilometrů od Buguruslanu a následující den příjezdu generála Vojcechovského a generála Syrového, kterého se už nedožil.⁹⁷

V dramatu se tyto informace nedozvídáme, tudíž nám Medek nerozvinul celou příčinu sebevraždy plukovníka Švece. Autor ji pojal velmi zjednodušeně a neodhaluje nám žádné

⁹² MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, 1928, s. 122.

⁹³ KUDELA, Josef. *Aksakovská tragédie: Plukovník Švec*. V Brně: Moravský legionář, 1932, s. 71-72.

⁹⁴ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, 1928, s. 123.

⁹⁵ KUDELA, J.: *Aksakovská tragédie: Plukovník Švec*. Brno 1932, s. 70.

⁹⁶ KUDELA, Josef. *Aksakovská tragédie: Plukovník Švec*. V Brně: Moravský legionář, 1932, s. 110-111.

⁹⁷ KUDELA, Josef. *Aksakovská tragédie: Plukovník Švec*. V Brně: Moravský legionář, 1932, s. 74-75.

další důvody, proč Švec spáchal tento čin. V jeho dramatu jde Švec, dá se říct, poklidně spát, předtím promlouvá s osobami výše zmíněnými a posledním z nich je pan Kódl.

ŠVEC: *Ano, spát. . . Tož i voni, pane Kódl. . . dobrou noc!*⁹⁸

O pár chvil později, co jde plukovník Švec spát, pan Kódl prochází pod jeho okny vagónu a uslyší výstřel. Běží do vagónu, ale zhroučí se ještě předtím, než vstoupí. Seběhnou se zde vojáci, Trojan i Kaluža. První, kdo má odvahu jít do tohoto vagónu je sám Medek ztvárněný v postavě Kaluži.

KALUŽA (*vstoupí do vagonu plukovníkova a za okamžik se vrátí*): *Plukovník Švec je mrtev. (Ticho zvýšeným hlasem:) Plukovník Švec je mrtev. (K vojákům) A co tu chcete vy? ... vy...*⁹⁹

Ve skutečnosti Švece nenachází žádný z vojáků, takto brzy po jeho zastřelení. Dokonce ho nachází o půl šesté ráno až jeho sluha. Je zajímavé, že nikdo z vojáků, co byli přítomni jen o pár metrů dál, neslyšel výstřel.¹⁰⁰

V autorově podání po jeho zastřelení, nastává chaos a všichni vojáci chtějí splnit rozkazy na plukovníkovu památku. Medek pojal Švecovu smrt jako pouhé obětování se pro vojáky, aby se znovu sjednotili, což vyjadřuje tato pasáž:

KALUŽA: *Zázrak? Čin! Plukovník Švec zachránil vás od jisté zkázy. Však vy to víte. Nalil sílu do vašich změkklých hnátů. Zítřa vyrazíme proti nepříteli směrem na Staré Sully, jak plukovník Švec už dříve vám nařídil! Rozuměli jste?*

VOJÁCI: *Rozuměli! Rozuměli! Vyrazíme. A budeme se bít. Nasekáme jim! Jsme vojáci! Vojáci! Hurrá! Hurrá! Za plukovníka Ševce! Hurrá, Švec!*¹⁰¹

Hrdinství Švece v tomto dramatu je sebeobětování se pro vojáky a národ, ale tato tragická událost podle Medka neodpovídá historické skutečnosti. Plukovník Švec se sice doopravdy zastřelil ve svém vagónu, ale ještě předtím dlouho do noci pracoval s náčelníkem štábu. O půl dvanácté večer ještě posílal zprávu generálu Vojtechovskému o svém plánu ohledně bojů a vzhůru byl až do druhé hodiny ranní, kdy se již nacházel ve svém vagónu a psal svou nedokončenou výzvu, která se našla na stole a jeho poslední slova ve stole.¹⁰² Toto

⁹⁸ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, 1928, s. 141.

⁹⁹ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, 1928, s. 143.

¹⁰⁰ KUDELA, Josef. *Aksakovská tragedie: Plukovník Švec*. V Brně: Moravský legionář, 1932, s. 80.

¹⁰¹ MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, 1928, s. 145.

¹⁰² KUDELA, Josef. *Aksakovská tragedie: Plukovník Švec*. V Brně: Moravský legionář, 1932, s. 75-80.

ukončení Švecova života z dalších důvodů nám Medek plně opomíjí. Drama uzavírá tím, že vojáci chtějí vykonat Švecův rozkaz jako památku na něj.

Můžeme také polemizovat o tom, zda jsou toto skutečné důvody jeho sebevraždy. Bylo to, jak tvrdí Medek, pouhé obětování se pro vojáky? Nebo to bylo psychické zhroucení Švece? Také to mohl být nátlak, který na něho byl neustále vyvíjen, a který postupně nezvládal. I když Medkovo drama je zakládáno na skutečných historických událostech s odchylkami od této skutečnosti nebo s nedoplňováním důležitých informací, musíme stále myslet na to, že je to drama, které nemusí být založeno na úplné skutečnosti a odchylky historických událostí či osobností určitých postav, musí být tolerováno.

Závěr

Cílem této bakalářské práce je především interpretovat a analyzovat drama Rudolfa Medka a zaměřit se na fakta a fikce obsažené v tomto dramatu.

Práce je rozdělena do tří částí, kdy v první je za cíl se seznámit s obecnou legionářskou literaturou a autory, kteří do této oblasti svou literární činností přispívali. Následovně je zde zmíněn autor Rudolf Medek a jeho působení v této legionářské literatuře. Následuje okrajové seznámení se s jeho nejvýznamnější literární tvorbou v této kategorii literatury a stručné charakterizování děje, především v jeho nejznámější pentalogii *Anabase*, na kterou se sneslo mnoho ohlasů.

V další části je zmíněna osobnost plukovníka Švece a jeho legionářská historie k poznání historického kontextu a slouží k lepšímu pohledu vývoje jeho vojenské kariéry, kterou Medek ve svém díle opomíjí. Literární reminiscence plukovníka Švece má sloužit k polemizování mezi dramatem a těmito díly. Mnoho autorů má odlišné názory na sebevraždu plukovníka Švece nebo na jeho život či na historické události československých legií, jak je pojal Medek, tudíž na popud jeho dramatu vznikalo mnoho děl, které nesouhlasily zejména s jeho pojetím historických událostí nebo na nesourodém vztahu dvou legionářů. Z některých těchto děl jsem vycházela i při faktech a fikcích skrze nutnou znalost historie a faktů.

Poslední část je věnována interpretaci a analýze dramatu *Plukovník Švec* se zaměřením na postavy, které jsou zde stručně charakterizovány a na časoprostor, který nám autor na začátku každého dějství poskytuje. Dále jsou zde rozebírány fakta a fikce, které jsou znázorněny na určitých pasážích. Rozebírám zde skutečnost zvolení Švece za velitele v prvním dějství, ale také sporem s reálnou osobou Janem Vodičkou. Vycházím zde především z díla *Aksakovská tragédie*, které by se mohlo považovat za stručné popsání postupování československých legií napříč tehdejším Ruskem se zaměřením na plukovníka Švece a také na jeho příčiny smrti, které jsou stále rámcem diskusí.

Seznam použité literatury

BALAJKA, Bohuš, Emil CHAROUS a Ladislav SOLDÁN. *Přehledné dějiny literatury*. Praha: Fortuna, 1995. ISBN 80-7168-225-X.

Dobré knihy dětem: výběr četby pro mládež. Nové, opravené a doplněné vydání seznamu bývalé "Společnosti přátel literatury pro mládež." Praha: Masarykův lidovýchovný ústav, 1929.

DYK, Viktor a Rudolf MEDEK. *Napravený plukovník Švec*. V Praze: A. Neubert, 1929.

HÁJEK, Zdeněk. *Památce Dr. Josefa Kudely*. Brno: Nákladem ředitelství, prof. sboru a rodičovského sdružení st. gymnasia Dr. Josefa Kudely, 1946.

JECH, Fr, ed. *Josef Jiří Švec, věrný učedník Tyršův a hrdinný plukovník I. pluku Jana Husi*. V Třebíči: Sokolská župa plukovníka Švece, 1921.

KOCOUREK, Katya. *Čechoslovákista Rudolf Medek: politický životopis*. Praha: Mladá fronta, 2011. ISBN 978-80-204-2326-9.

KUDELA, Josef. *Aksakovská tragédie: Plukovník Švec*. V Brně: Moravský legionář, 1932.

KUDELA, Josef. *Plukovník Josef Švec, Sokol, legionář*. 4. vyd. Brno: Moravský legionář, 1929. Hrdinové a oběti odboje.

LANGER, František. *Za cizí město*. Irkutsk: Inf. osvět. odbor čsl. vojska na Rusi, 1919.

MEDEK, Rudolf. *Plukovník Švec: drama o třech dějstvích*. V Praze: Jos. R. Vilímek, 1928.

MEDEK, Rudolf. *O našich legiích, dětech a zvířátkách v Sibiři*. Praha: V. Šeba, 1933.

NOVOTNÝ, Josef Otto. *O "plukovníka Švece": dokument doby*. Československá akc. tiskárna, 1929.

OPELÍK, Jiří, Vladimír FORST a Luboš MERHAUT. *Lexikon české literatury osobnosti, díla instituce*. Praha: Academia, 2000. ISBN 978-80-200-1671-34.

O národní stát. V Praze: Zemědělské knihkupectví A. Neubert.

.PAPOUŠEK, Vladimír. *Dějiny nové moderny: česká literatura v letech 1905-1923*. Praha: Academia, 2010. ISBN 978-80-200-1792-5.

POLÁČEK, Jiří. *Legionářská literatura*. Brno: CERM, 1994. ISBN 80-900590-9-0.

POLÁČEK, Jiří. *Průhledy do české literatury 20. století*. Brno: Cerm, 2000. ISBN 8072041622.

POLÁČEK, Karel a Erik GILK, TYDLITÁT, Jan, ed. *Karel Poláček a obraz první světové války v české literatuře*. v Boskovicích: ALBERT, 2007. ISBN 80-7326-119-7.

PŘÍKRYL, Bohumil. *Sibiřské drama*. Praha: Čin, 1929.

PYTLÍK, Radko. *Jaroslav Kratochvíl: literární osobnost a dějiny*. Praha: Academia, 1980.
SLÁDEK, Cyril. *Co máme vědět o naší armádě*. Praha: Státní nakladatelství, 1938.
Šalda, F. X. (František Xaver). *Kritické glosy k nové poesii české*. V Praze: Melantrich, 1939.
ZUZANÁK, Martin. *Čest je víc než život: plukovník Josef Jiří Švec, československé legie a sokolství*. Jihlava: Sokolská župa plk. Švece, c2008. Edice Vysočiny. ISBN 978-80-254-6289-8.

Články

PAMÁTCE PLUKOVNÍKA ŠVECE. *Československé besedy*. 1919, **1**(8), 1-8. ISSN 1802-7628.

Šaldův zápisník. Praha: Otto Girgal, 1928-1929, **1**(1).

Internetové zdroje

MEDEK, Rudolf. *O našich legiích, dětech a zvířátkách v Sibíři*. [online]. Vojenský historický ústav Praha [cit. 2021-6-10]. Dostupné z: <http://www.vhu.cz/exhibit/medek-rudolf-o-nasich-legiich-detech-a-zviratkach-v-sibiri/>

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Julie Kamenčáková
Katedra:	Katedra českého jazyka a literatury
Vedoucí práce:	Mgr. Daniel Jakubiček, Ph.D.
Rok obhajoby:	2021

Název práce:	Fakta a fikce v Medkově dramatu Plukovník Švec
Název v angličtině:	Facts and fiction in Medek's drama Colonel Švec
Anotace práce:	Bakalářská práce se zabývá povahou legionářské literatury, spisovatelem Rudolfem Medkem a jeho tvorbou. Zaměřuje se na osobnost plukovníka Švece a především na interpretaci a analýzu dramatu Plukovník Švec.
Klíčová slova:	Rudolf Medek, legionářská literatura, literární tvorba, drama, československé legie, plukovník Švec
Anotace v angličtině:	The bachelor thesis deals with the nature of legionary literature, the writer Rudolf Medek and his work. It focuses on the personality of Colonel Švec and especially on the interpretation and analysis of the drama Colonel Švec.
Klíčová slova v angličtině:	Rudolf Medek, legionary literature, literary work, drama, Czechoslovak Legion, colonel Švec
Přílohy vázané v práci:	Žádné
Rozsah práce:	39 stran
Jazyk práce:	Český jazyk

